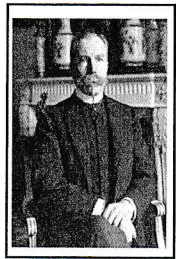

Elck zegg'het voorts

Nieuwpoortse archiefkrant

Verschijnt viermaandelijks - jaargang 4 - nr. 3 - juli 2012

Editoriaal

In veel opzichten was het jaar 1383 een scharniermoment voor Nieuwpoort. De stad werd wellicht compleet verwoest, maar het betekende nadien de start van een heuse versterkte stad, die drie en een halve eeuw niet meer met de wapens zou worden ingenomen.

Slechts op het einde van die 'tweede' honderdjarige oorlog, in 1745, zou de stad zich gewonnen geven.

Het stadsarchief dat bijna volledig is van na 1383 werd door een stel moedige burgers gered, temidden van de eerste beschietingen van Nieuwpoort in oktober 1914.

De logistieke steun kwam van Franse militairen, waarbij officier René Quinton door onze koning Albert I werd vereremerkt.

We lezen verder in de laatste bladzijden van het dagboek uit 1940 van Wilfried Filliaert (+).

Honoré Boydens besluit zijn verslag over de verdwijning van stadsontvanger Coppieters, met een grote som geld. We vonden nog een klein epiloog bij die affaire, waarbij er vraagtekens blijven bestaan.

Chantal Loones brengt het kerkdorp Sint-Joris onder de aandacht.

We geven tenslotte een inkijk, letterlijk, in een handschrift zomaar uit het archief geplukt, met aanvulling van Friede Lox.

Bij het laatste nummer van deze vierde jaargang willen wij niet nalaten Friede Lox te vermelden voor het secretariaatswerk en Walter Lelièvre voor de vormgeving van het twaalfde nummer van ons blad.

G. Demerre

Geschiedenis

VERWOESTING VAN NIEUWPOORT 1383

Schisma

Na de pauskeuze van Urbanus VI in 1378, werd Robert van Genève als rivaliserende paus Clement VII gekozen, en die vestigde zich in Avignon.

Karel VI van Frankrijk was in 1382 Vlaanderen binnengetrokken en had Filips van Artevelde's militie in Oost-Rozebeke verslagen op 27 november. De Franse koning verplichtte de veroverde steden Clement VII als enige wettige paus te aanvaarden.

Een Engelse inval, onder de leiding van **Henry Despencer**, bisschop van Norwich, was het gevolg van paus Urbanus' pogingen om een kruistocht tegen het schismatische Frankrijk te beginnen.

De nieuwe fase van de strijd in de honderdjarige oorlog begon met schandalen en zou eindigen op een fiasco.

Engeland werd met zijn gehoorzaamheid aan

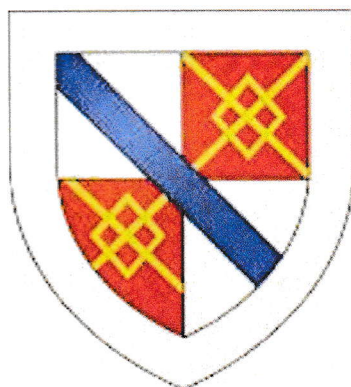
paus Urbanus moreel geschaad, vanwege de wijze waarop de kruistocht gefinancierd werd. Priesters kregen van pauselijke agenten de beschikking over prachtige aflaten en de bevoegdheid om absolutie te verkopen, of te weigeren tenzij de persoon in kwestie een bijdrage gaf die in overeenstemming was met zijn vermogen en zijn bezit.

Met aflaten kon men zieltjes winnen voor de hemel ...

John Wycliff schreef in een van zijn laatste trakaten "*Tegen godsdienstoorlogen*" ... over het leugenachtige karakter van de absoluties, want "*geen mens kan vertellen hoeveel zielen naar de hel zullen gaan door toedoen van deze vervloekte aanvoerders...*". Dat was ruim 140 jaar voor Maarten Luther hetzelfde zou aanklagen!

Koning Richard II van Engeland was ook enthousiast voor een kruistocht in Vlaanderen, zowel om politieke als economische redenen. De inkomsten van de wolhandel waren achteruit gegaan en het zenden van een bisschop was beter dan een koningszoon. De handelsrelaties tussen Engeland en Vlaanderen konden weer aangehaald worden. Er was een tijdelijke wapenstilstand met Frankrijk maar deze keer was het de kerk die de onkosten voor de oorlog zou dragen en niet de schatkist. De koning en ook de bisschop hadden net een opstand onderdrukt omwille van oorlogsbelastingen.

Krijgsman-bisschop

De bisschop van Norwich was niet alléén een krijgshaftig prelaat, maar ook een oorlogszuchtig mens. Walsingham beschreef hem als "*jong, teugelloos en onbeschaamd ... noch met verstand, noch met tact begiftigd, niet in staat een vriendschap te onderhouden en evenmin om deze te schenken*".

Henry was kanunnik van Salisbury geweest van 1357 tot 1370 en was gaan vechten in Italië voor de belangen van paus Urbanus V in 1369. Nu, Robert van Genève die eerst bisschop was in Terwaan, heette men de "*slager van Cesena*" !!

Toen Despenser genoeg geldmiddelen had en een

vijfduizend man bijeen kreeg, landde hij in Calais op 3 mei 1383. Calais was toen Engels.

Graaf Lodewijk van Male probeerde Norwich via twee gezanten ervan te overtuigen dat Vlaanderen Urbanus-gezind was zoals de Engelsen. Daar had de krijgsman prelaat geen oren naar. Hij trok naar Mardijk en in de haast werden manschappen opgetrommeld vanuit Veurne, Nieuwpoort en Diksmuide. Onder leiding van Jan Sporkin uit Veurne ontmoetten ze de Engelsen ten westen van Duinkerke (Thomas Diaconus). Een heraut van de Engelsen die werd uitgestuurd, werd gedood.

Onder de leiding van de Gentenaar Rasse van de Voorde trokken de manschappen zich vechtend terug in de straten van Duinkerke alwaar zij veel slachtoffers achterlieten. Froissart schrijft in zijn kroniek over negenduizend Vlamingen !

"...et comme ils enchassoient les Flamands et les Flamands reculoient et à jeu parti, ils les combattoient et occioient... Ainsi alla cette besogne et du rencontre qui fut ce jour à Dunkerque, où il y eut bien morts nauf mille Flamands."

Het was 25 mei!

Bijna overal werden gewelddaden gepleegd. Bergen, Kassel, Broekburg, Veurne, Belle, Mesen en Poperinge kwamen in Engelse handen.

"...ende Casselrie en was noyt in een soo ellendigen staet geweest ..."

Toen kwamen ze voor Nieuwpoort, waar geen weerstand werd geboden. Daar was al een traditie van handelscontacten met Engeland. Zoutzieder De Ram was zeker Engels-vriendelijk ... want dat werd hem later zwaar aangerekend.

Depenser aarzelde om Ieper te belegeren, maar zijn Gentse bondgenoten overtuigden hem.

Daar was men goed voorbereid en op 8 juni, waren de huizen van de randdorpen in de buitenring al ontvolkt.

Zijn belegering van Ieper had geen succes. Men was er zo goed georganiseerd. De lichte artillerie van Despenser was niet zeer effectvol. Hun stormlopen waren afgeslagen en na acht weken werd het beleg opgebroken op 8 augustus en een dag later trokken de Gentenaars zich ook terug.

Dat bericht verspreidde zich vlug. Vanuit Nieuwpoort waren gewapende lieden, met steun van enkele plattelanders, afgezonderde groepen van de aftrekkende Engelsen gaan aanvallen. Er bleven enkele doden achter.

Een repressaille liet niet op zich wachten.

"... d'Engelschen ende de Gentenaers trocken naer Nieupoort, namen dieandermael in ende sloegen al de menschen doot die sij aldaer vonden. Sij plunderden daer naer de stadt, roofden de kercke, ende trocken met hunne

buyt eensdeels te schepe naar Engelant ende eensdeels met wagens naer Bergen. Ende wilende teeckenen van hunnen grammen moedt laten, staecken ze, eer dat sij van daer vertrocken, stadt ende kercke in brant. Niet een huys en bleef er over “

Dat was waarschijnlijk op 6 september ...

Een Frans leger met koning Charles VI was op 15 augustus vanuit Arras en had Terwaan (Therouanne), Drincham, Bergen en op 9 september Duinkerke bereikt.

Toen Despencer naar Picardië wou, weigerde de helft van zijn troepen onder leiding van Sir Hugh Calveley. Het Frans leger, dat numeriek de meerdere was, verscheen in het veld en Norwich verschanste zich in Broekburg, terwijl Calveley zich naar Calais terugtrok.

“Op mijn woord,” zei de oude legeraanvoerder vol walging, “we moeten ons diep schamen voor deze veldtocht. Engeland heeft zich nog nooit zo armzalig en schandelijk gedragen.”

Bourbourg

Dan kwam het Franse leger voor de muren van Broekburg (Bourbourg) kamperen. Ze maakten geen haast om aan te vallen. Toen de winter naderde lieten ze de hertog van Bretagne bemiddelen om er een eind aan te maken.

Norwich werd afgekocht en trok zich terug in Grevelingen. Hij bedong dat hij met zijn buit vrije aftocht zou krijgen.

Thuis wachtte hem oneer en schande.

Bisschop Thomas Brinton van Rochester zei *“God is hen niet welgezind, omdat zij God niet welgezind zijn.”*

In de kathedraal van Norwich hangt nu nog een antependium voor een altaar, waarvan men vertelt dat het een geschenk is van bisschop Despencer ...

Nieuwpoort

Dat er geen huis meer overbleef in Nieuwpoort (Heinderycx) is wellicht iets overdreven, alhoewel: een brand van een huis in die tijd was een ramp voor de belendende gebouwen. Bij gewone huizen waren er zelden stenen muren en zeker nog geen dakpannen.

De St.-Laurentiuskerk was duchtig aangetast. Er bleef een toren en enkele muren over. Van de O.-L.-Vrouwekerk was geen sprake meer. De halle was blijkbaar overgebleven, maar het stadhuis was niet meer te gebruiken. Van het archief is niets overgebleven. De énige stukken die ouder zijn dan 1383 waren – toevallig – ingediend bij de graaf.

Epiloog

Enkele maanden later stierf graaf Lodewijk van Male. Hij werd opgevolgd door zijn schoonzoon Filips de Stoute, de Bourgondische hertog, die de afgeschafte St.-Laurentiuskerk liet ombouwen tot een versterkt kasteel met walgracht en valbrug en met eigen middelen de eerste stenen versterkingsmuur rond de stad liet bouwen. De oude vrijheidskeuren keerden terug.

Nieuwpoort zou voortaan zo'n 350 jaar alle belegeringen kunnen weerstaan!

(Heinderycx/Ronse, 1853 ; Tuchman, 1980 ; Dumon, 1989 ; Nigel, 1999)

G. Demerre

NOG EEN HONDERJARIGE OORLOG 1648-1748

De *“honderdjarige oorlog”* is al lang een begrip in de geschiedschrijving en meestal schrijft men er dan bij, dat er toen 26 jaar en 3 maanden strijd is gevoerd. Het was een langdurig conflict tussen het groeiende Frankrijk en het inhalige Engeland in de 14e en 15e eeuw.

Het eindresultaat was dat de Engelse bezittingen op het continent geslonken waren en dat Frankrijk geconfronteerd werd met een andere grootmacht: de Habsburgse dynastie.

Twee eeuwen later zou men kunnen stellen dat wij in onze regio een tweede honderdjarige oorlog hebben meegemaakt!

De Vrede van Westfalen met het Verdrag van Münster in 1648 was een belangrijk scharniermoment. De 80-jarige oorlog in onze Lage Landen en de 30-jarige oorlog in de Duitse gebieden werd er min of meer mee afgesloten. Onze (nu Belgische) grens met Nederland werd toen ongeveer vastgelegd.

Maar er was daarbij niet direct een volledig akkoord ontstaan tussen Frankrijk en het Spaanse rijk, dat intussen een wereldrijk was geworden.

1. De Spaans-Franse oorlog 1648-1659.

Die had gevolgen voor onze regio. Duinkerke en Grevelingen, gans Artois met Arras, Béthune en Hesdin kwamen voortaan bij Frankrijk.

Dit werd afgesproken met de Vrede van de Pyreneeën in 1659.

2. De Devolutieoorlog 1667-1668.

Lodewijk XIV
1638 - 1715
Reg.
1643 - 1715

Louis XIV eiste zijn deel op binnen de Spaanse Nederlanden, want zijn echtgenote Maria Theresia was dochter van de Spaanse vorst.

In onze regio ging daardoor Veurne-Ambacht, St.-Winoksbergen, Rijsel (Lille), Doornik, Douai, Cambrai en zelfs het Kortrijkse en het Oudenaardse op binnen de Franse grenzen.

Dit werd afgesproken in het Verdrag van Aken in 1668.

3. De Hollandse oorlog 1672-1678.

De Verenigde Provinciën (Holland) hadden een aanslepend conflict met Engeland op zee en in diverse overzeese gebieden. Een geheim verdrag tussen Engeland en Frankrijk in 1670 bood Frankrijk een nieuwe kans. Ze trokken op tegen Spanje en de Verenigde Provinciën.

Voor onze regio ging St.-Omer, Hondschote en het Iepers-Ambacht aan Frankrijk. Veurne-Ambacht bleef nog steeds Frans. Dit werd afgesproken in de Vrede van Nijmegen 1678.

4. De Negenjarige oorlog 1688-1697.

Intussen waren vier koloniale mogendheden in alle uithoeken van de wereld met elkaar in conflict. Op het continent sloot Oostenrijk zich aan bij de coalitie. Het was Spanje dat de oorlog verklaarde. Spanje, Engeland, Verenigde Provinciën en Oostenrijk trokken op tegen Franse veroverde gebieden.

De kasselrijen Ieper en Kortrijk hadden het zwaar te verduren.

Onze huidige grens met Frankrijk werd ongeveer vastgelegd na afloop met de Vrede van Rijswijk in 1697.

5. De Spaanse successieoorlog 1700-1713.

De Spaanse troon bleek vacant en zowel Frankrijk als Oostenrijk (Habsburg) pretendeerden een invulling.

Engeland was voortaan Groot-Brittannië. Samen met de Verenigde Provinciën, Oostenrijk en Pruisen besloten ze in Den Haag (1701) dat de Spaanse Nederlanden aan Oostenrijk toekwam en dat de Britten en de Verenigde Provinciën de Spaanse koloniën mochten veroveren.

Onze regio werd het strijdtoneel van een geallieerd offensief tegen Frankrijk. Na een kort beleg in 1701 bezetten de Fransen Nieuwpoort en bleven er tot 1708. Ze weerstonden zelfs een beleg van een Anglo-Bataafs leger in 1706.

Niemand in onze streek kon blijkbaar bepalen wie de vijand was!

Even in 1712 worden onze regio's afgestaan aan een Beiers vorst.

Met de Vrede van Utrecht in 1713 werd de noordgrens van Frankrijk definitief vastgelegd. Alle West-Vlaamse en Doornikse gebieden moesten door de Fransen ontruimd. De haven van Duinkerke moest volledig ontmanteld worden op vraag van de Britten.

6. De Oostenrijkse successieoorlog 1740-1748.

Lodewijk XV
1710 - 1774
Reg.
1715 - 1774

De opvolging door Maria Theresia van Oostenrijk als keizerin, werd door Frankrijk betwist tegen het akkoord van de Britten en de Verenigde Provinciën in. De zuidelijke Nederlanden werden weer het oorlogstoneel. Een coalitie van Britten, Hollanders en Oostenrijkers moest echter zwichten in Fontenoy (1745)! Intussen werden campagnes gevoerd door de Fransen o.m. om Nieuwpoort te bezetten, ook Menen, Kortrijk...

De Vrede van Aken 1748 kreeg haar beslag. Frankrijk trok zich terug achter haar noordgrens van 1713.

Het was echter niet eens voor een halve eeuw: ... eerst in 1792 en dan 1794!

(naar een schema van W. Tillie, 1987; P. Despriet, 1998)

G. Demerre

Personen

RENE QUINTON

1866-1925

Op 26 november 1914 wordt deze Franse kapitein van de artillerie tot ridder in de Leopoldsorde benoemd door Z.M. koning Albert der Belgen:

“pour le courage et le dévouement montrés dans le sauvetage des archives de Nieuport”.

Op 3 juni 1989 werd in de hal van het Vredege-recht – ooit het stadhuis van Nieuwpoort – een gedenkplaat ingehuldigd door de Werkgroep voor Geschiedenis in aanwezigheid van o.m. Albertina Dobbelaere (*1907-1996). Wijlen haar vader, stadssecretaris Theophiel Dobbelaere (*1872-1940), lag aan de basis van de redding van het stadsarchief. Hij kon hiervoor beroep doen op enkele dappere burgers : Louis Deschieter, Jerome Deschieter, Cyriel Pecceu, Cesar Beun uit Nieuwpoort en Robert Vanhooren uit Middelkerke.

De redding van het stadsarchief van Nieuwpoort

Vanaf het begin van de maand november 1914 waren de Fransen bij de verdediging van de stad komen helpen. Eind november waren er nagenoeg géén burgers meer in Nieuwpoort: de Franse soldaten hadden de laatsten uit de kelders gehaald. Louis Deschieter, die op het stadhuis dd. stadsontvanger was geweest, zag te Veurne, onder bescherming van rijkswachters boeken uitladen die hij herkende. *“Continuez votre chemin!”*, kreeg hij te horen, toen hij daarover een opmerking maakte.

Hij signaleerde dat aan zijn schoonbroer, secretaris Theophiel Dobbelaere in Sint-Idesbald. Deze vroeg op zijn beurt een onderhoud bij gouverneur Janssens de Bisthoven, die zijn toevlucht had gezocht in De Panne. Te Veurne gingen ze bij de stafoverste (toen nog) kolonel Wielemans om toestemming te vragen voor het ophalen van het stadsarchief.

Ze kregen die en mochten beschikken over drie Franse autocamionetten mét chauffeur, maar voor het bergen, moesten ze zelf zorgen.

De stad was reeds anderhalve maand regelmatig beschoten en op het Marktplein zagen ze Café La Liberté uitbranden. Net toen ze bij het stadhuis aankwamen, trad het Duits geschut in werking en een voltreffer sloeg in op het postgebouw, daar juist tegenover. Postontvanger Couvreur werd zwaar gekwetst. Hij was met enkele mannen zelf bezig geweest het postarchief op wagens te laden.

Tijdens de schietpauzes, kwamen de mannen uit de kelder en begonnen ijverig dossiers en pakken te evacueren.

Hun acties hebben drie dagen geduurd, met soms drie ritten per dag.

Luitenant de Kerckhove de Denterghem verkreeg van het Franse lokale bevel de toestemming om de huifkarren van de bevoorrading, bij hun terugtocht uit Nieuwpoort, vol te laten laden met het overgebleven archief. De luitenant kende Dobbelaere nog, want hij had als student nog gewerkt in het Nieuwpoortse archief.

De zwerftocht van het archief was toen nog maar begonnen ...

René Quinton

Wat wij tot voor kort niet wisten was, dat de faciliteiten in Nieuwpoort blijkbaar mogelijk gemaakt werden door de tussenkomst van een kapitein van de Franse artillerie : René Quinton.

Quinton was reserve-kapitein bij de artillerie en was vrijwillig in dienst gekomen op 2 augustus 1914.

Hij was geboren in Chaumes-en-Brie op 15 december 1866 en was dus in 1914 reeds 48 jaar. Zijn vader was een dokter en hijzelf had een opleiding in de letteren gekregen.

Hij was geen arts, maar sloeg professor Jules Marcy van het Collège de France met verstomming, door zijn experimenten op het gebied van de fysiologie. Hij liet in 1904 een werk verschijnen "L'Eau de Mer – Milieu Organique" wat hem de titel van Franse Darwin opleverde. Nog vandaag spreekt men in Frankrijk van "serum Quinton".

Hij was geen ingenieur, maar vertoefde in kringen van de pioniers van de luchtvaart zoals Paul Doumer, André Michelin en Paul Painlevé. Hij stichtte de Aéro-club de France en ontwierp aerodynamische verbeteringen aan de vleugels en romp van zweefvliegtuigen.

Hij was geen carrière militaire, maar diende bij een zevental regimenten. Eerst aan de Somme tot 2 november 1914.

Vanaf 7 november 1914 zat hij aan het front in Nieuwpoort en bleef er tot 3 juni 1916.

Op 11 november 1914 werd hij in Lombardsijde in de nek gekwetst door een granaatinslag. Op 12 november werd hij gekwetst bij de instorting van een brug in Nieuwpoort. Op 14 november kreeg hij nog een kwetsuur aan het been bij een granaatinslag aan de Duvetorre en op 16 december werd nogmaals gekwetst in de stad.

Dat is zijn oversten allemaal niet ontgaan. Hij krijgt een eerste citering van (toen nog) generaal Foch op 23 december 1914 te Kassel:

"Officier de la plus rare intrépidité, dont il est impossible de résumer des actes de bravoure. Ne cesse de donner le plus bel exemple de sang-froid, d'énergie et d'entrain. A été blessé à trois reprises différentes, dont une fois assez sérieusement."

Op 3 augustus 1915 stuurt brigade-generaal Bridges, de Britse liaison op het Belgisch Hoofdkwartier te Veurne, een citering naar generaal Hély d'Oissel, de commandant te Nieuwpoort, over kapitein-commandant Quinton:

"La collaboration constante du commandant Quinton a contribué largement à l'efficacité du tir de nos pièces à Nieuport pendant huit mois."

[De zware kanonnen stonden opgesteld ten zuiden van het Bois Triangulaire (Littobosje) en iemand als Quinton was 'opnemer' om precieze informatie over de inslagen door te telefoneren vanuit de ruïnes van de stad.]

In de tweede helft van 1916 werd hij overgeplaatst naar het front in Champagne, langs de Aisne, bij Reims en Soissons en nam deel aan het eindoffensief met de Amerikanen in Lassigny en Champagne.

Zijn naam komt nog negen keer voor in een legerorder.

Zijn eretekens:

Op 25 maart 1917 valt het Belgisch Croix de Guerre hem te beurt.

Op 13 juli 1917 wordt hij officier in het Légion d'honneur.

Op 28 augustus 1917 krijgt hij het Britse Croix de Guerre.

Op 10 mei 1919 krijgt hij het Amerikaanse Croix de Guerre.

Hij verlaat het leger op 3 juli 1919 als luitenant kolonel.

Op 18 juni 1920 wordt hij commandeur in het Légion d'honneur.

In januari 1918 voltooide hij zijn bespiegelingen omtrent de oorlog in een publicatie van 76 bladzijden. Dat verscheen postuum in 1930 te Parijs, met als titel "Maximes sur la guerre".

Op 9 juli 1925 bezweek hij aan een hartaanval in Grasse.

(gedeeltelijk naar K.R. Berquin, 1963)

G. Demerre

Dagboek 1940 (Deel 3 en slot)

Wilfried Filliaert

Maandag 3 juni 1940

's Morgens ging ik op broodjacht. We waren al-
len weerom blij, na 'n kleine week, weerom eens
brood te kunnen eten! Affiches werden uitgeplakt
voor de verlichting; wat niet noodig is daar we zon-
der electriek zitten; ook waterleiding is afgesneden.
Verder verhuis uit Verdievels naar Nieuwpoort. 's
Avonds werd de noodbrug weggenomen en wordt
bekend gemaakt dat alle doppers moeten werken.
's Avonds hevig kanongebulder in de verte.

Dinsdag 4 juni 1940

Het Duitsch uur is reeds in voege getreden. Laatste
pakken worden gehaald. 's Namiddags wordt er er-
gens in de buurt muziek gemaakt. Hugo en ik doen
'n toer in de stad. Overal verwoesting!! Van de kerk
blijven er slechts de muren meer over. Het college
is ook fel geteisterd. In den hof liggen 14 graven!
Overal in de straten ruimen de doppers de stenen
op. Binnen weinig dagen krijgt Nieuwpoort weerom
'n mooi uitzicht. Op de omliggende hoeven zijn er
Duitsche soldaten gekomen (wit) die al de munitie,
kleederen en wapens der Engelschen komen weg-
halen. In het huis van Heer Valère Steyaert zetelt
de Duitsche 'Wehrmacht' (zwart).

Woensdag 5 juni 1940

Gezien de kerk totaal verwoest is, worden nu de
missen in het college gelezen. Vanaf 6 uur kan men
mis hooren. Daarna alle half uur tot 8 uur inbegre-
pen. Veel volk woonde tot nu toe de missen bij.
Maandag jl. werd het Belgisch leger terug gemo-
biliseerd. De reden weet niemand. Rond één uur
stortte met oorverdovend lawaai 'n deel in van bak-
ker Ghouwy's z'n huis. 's Avonds: de havenkwestie.
Naar Oostende op trok 'n eindeloze rij van paar-
den en wagens van het Duitsche leger. Er wordt
bevestigd dat Duinkerke gevallen is. In al de straten
wordt het opruimingswerk voortgezet.

Donderdag 6 juni 1940

Aan het college, dat deerlijk gehavend is, worden
de herstellingswerken aangevat. In de stad zelf is
iedereen druk bezig met pannen te leggen. Ruiten
worden echter nergens ingestoken. De post is te-
rug open en de briefdragers deden 's avonds terug
hun ronde. Alles gaat dus van lieverlede z'n gewo-
nen gang terug. Pa heeft de 'Nation Belge' gelezen
van den 3e. Daarin wordt gemeld dat de Belgische
parlementsleden in Frankrijk den koning hebben af-
gezet en de republiek hebben uitgeroepen. Kamiel
Huysmans is president en van Cauwelaert eerste-
minister. Al het goud van België is natuurlijk mee.

Vrijdag 7 juni 1940

Markt met...één kraam: groentenverkooper Six.
De eerste stoomtrams rijden al! Aan het stadhuis
hangt sedert gisteren de uurtabel uit. Verder wa-
ren er ook nog allerlei mededeelingen uitgeplakt.
Vandaag vernemen we ook nog dat gedurende
het bombardement op de stad het hoofd van het
pompierkorps Berquin zich bijzonder heeft onder-
scheidend door 't doofen van branden ontstaan bij
het neerkomen van brandbommen. Ook dr. Van-
develde met dezelfde persoon die samen hebben
geijverd voor het vervoer van de ouderlingen van
het hospitaal. Eere aan wie eere toekomt!

Zaterdag 8 juni 1940

's Namiddags met Hugo naar Oostende gereden.
Ontelbare Duitsche soldaten waren reeds 'n bad
aan het nemen. De stad zelf was op sommige
punten verschrikkelijk verwoest. Het college opent
reeds maandag. Ons college vrijdag of donderdag
(?).

Zondag 9 juni 1940

De missen werden gelezen in de Arme Klaren en
in 't college. 's Avonds rijden de eerste Belgische
soldaten voor het gedemobiliseerd leger voorbij.
Rond 8 uur 's avonds hoort men verschillende ont-
ploffingen in de verte.

Maandag 10 juni 1940

De elektrische leiding wordt gerepareerd. Over
weinig dagen kunnen we dus terug onze radio
aanzetten. De elektrische tram rijdt reeds tot aan
het station en keert dan naar Oostende terug. 's
Namiddags even naar het strand gewandeld. De
toegang tot de dijk was weliswaar verboden, maar
het gelukte mij toch tot tegen het strand te gaan
waar mitraljeuzenesten opgesteld waren, die bui-
tengewoon goed gecamoufleerd waren

Dinsdag 11 juni 1940

Op de kaai moet er ergens veel hout liggen want
's voormiddags was er 'n stoet om hout te halen.
Men ziet dat de menschen hun voorzorgen nemen
tegen de winter! Toch 's avonds moeten allen het
terugdragen, daar het eigendom was van de Fran-
schen en nu van de Duitschers. Ook 's avonds ko-
men nog veel Belgische soldaten toe. We hooren
ook vertellen dat Italië dezen nacht (van maandag
op dinsdag) in oorlog gekomen is tegen de geal-
lieerden. Nu dat Parijs in het nauw is gebracht ziet
het voor Frankrijk niet pluis uit. Volgens gezegden
zou Rusland Turkije den oorlog hebben verklaard.
Zekerheid bestaat er voor dit laatste niet. Als men
zonder dagblad en zonder radio toch zit! Om vijf
uur krijgen we een 'Dringende oproep tot de be-
volking' waarin het stelen met de doodstraf beboet

wordt. Dit is wel de reden voor de houtdieven geweest om hun prooi terug te leggen.

Woensdag 12 juni 1940

's Morgens om half negen: kanongeschot. Een drietal schoten, die nogal van nabij waren afgeschoten. Dit wordt om kwart voor vier herhaald. Het nieuws bereikt ons ook dat niet Rusland maar wel Roemenië in oorlog met Turkije is.

Donderdag 13 juni 1940

Niets te melden... tenzij dat het goed heeft gegaan wat sedert 'n drietal weken niet meer is gebeurd.

Vrijdag 14 juni 1940

Nog geen markt (4 tal kramen). De Ordscommandatur is op het stadhuis gevestigd geworden.

Zaterdag 15 juni 1940

Duitse troepen zijn 's voormiddags door de stad getrokken (kaai). 's Namiddags krijgen we elektriek. De dagbladen 'de Tijd', 'Algemeen Nieuws', 'Brugsch Handelsblad' zijn verkrijgbaar. Zoo kunnen we ons tenminste een gedacht vormen van de krijgsverrichtingen. Het ziet er in alle geval niet pluis uit voor de geallieerden.

Zondag 16 juni 1940

Nu wordt er ook 'n mis om 11 uur gelezen. Langs de radio vernemen we dat de Duitse troepen weerom zijn opgerukt en zich reeds voorbij Dyon bevinden (Gray).

Maandag 17 juni 1940

Vandaag terug school. Vele jongens, bijzonderlijk van de kleinere klassen, zijn afwezig! 's Avonds bij opruimen in 't college vernemen we dat Frankrijk gekapituleerd heeft. Het kon anders ook moeilijk. De Duitsers bevinden zich reeds te Orleans, en steeds rukten de Fransche troepen verder het zuiden in. De Engelsche troepen waren al terug in Engeland!

Dinsdag 18 juni 1940

We krijgen geen wandeling. Maar van zaterdag 's middags tot maandag morgen om 9 uur hebben we verlof! Volgens de berichten, die binnenlopen hebben de Franschen toch niet gekapituleerd, maar aan de Reichsregering de overgavevoorwaarden gevraagd. Toch trekken ze zich in wanorde terug.

Woensdag 19 juni 1940

De stad is kalm: opruimingswerken worden voortgezet. Men bespreekt druk de gebeurtenissen. De Duitsers zijn volgens Radio – Bremen (voor

avonduitzending) Tours binnengerukt en staan dichtbij Lyon! De onderhandelingen zullen beginnen. Dat is het einde van den oorlog met Frankrijk.

Donderdag 20 juni 1940

Er werd uitgeplakt dat er maandag en dinsdag as. huiszoekingen zullen gedaan worden. Gestolen voorwerpen zullen met den dood gestraft worden!

Vrijdag 21 juni 1940

We worden van vandaag af ook gerantsoeneerd op het vleesch (75 gram per persoon!) Dat is nummer 10 en verschillende plakaten worden uitgeplakt, betreffende aanwerven van arbeiders.

Zaterdag 22 juni 1940

's Namiddags naar De Panne, Bray-Dunes, Ghyvelde, Veurne geweest. Van De Panne af een kerkhof van moto's, auto's, camions, tanks, kanonnen. In De Panne voerden ze juist 2 aangespoelde lijken weg. (voor dezen dag waren er reeds 6). In Bray-Dunes was het nog erger gesteld. Het dorp zelf had veel geleden aan de kust lagen er nog drie transportschepen, die gezonken waren. Menschen vertelden me dat er ongeveer 20.000 Engelschen hier moeten omgekomen zijn bij het inschepen. Tot over Ghyvelde in de Moere, waar alles onderstond, stonden de camions nog opgesteld. Zelfs in de vaart van Veurne naar Duinkerke waren er ingerold, ook tanks. Hier lagen er voor miljoenen! 's Avonds om kwart na tien bericht Bremen dat de wapenstilstand geteekend werd tusschen Duitschland en Frankrijk.

Zondag 23 juni 1940

De waterleiding gaat terug.

Maandag 24 juni 1940

Niets bizonders te melden. De pest zou in Duinkerken uitgebroken zijn.

Dinsdag 25 juni 1940

Dezen morgen om 1 uur 35 zijn de vijandelijkheden tusschen Frankrijk eenerzijds en Italië en Duitschland anderzijds stopgezet. Nu wordt er ook sinds 'n week de dinsdag markt gehouden.

Woensdag 26 juni, donderdag 27 juni, vrijdag 28 juni 1940

Gaan in kalmte voorbij.

Zaterdag 29 juni tot en met zaterdag 6 juli 1940

Niets te melden tenzij dat in het begin der week 2 hevige ontploffingen zich hebben voorgedaan: zekerlijk mijnen die ontploften.

Zondag 7 juli 1940

Duitsche troepen zijn aangekomen. Ze worden bij burgers gelogeerd. Ook in 't college liggen er een 30 tal.

Maandag 8 juli, dinsdag 9 juli, woensdag 10 juli 1940

Niets bizonders, tenzij dat tram Calcoen is aangekomen. Woensdag avond!

Donderdag 11 juli 1940

's Voormiddags rond kwart na tien wierp een Engelsch vliegtuig twee bommen dicht bij Veurne. Wij hoorden de ontploffingen hier in Nieuwpoort!

De maandenlange rust werd plots verbroken den woensdag 11 september 1940 toen Engelsche vlieger(s) bommen wierpen om 11.30. Een bom kwam terecht op het huis van de We. De Vos; 'n ander op het achterhuisje van Kokstraat nr. 11 (nevens notaris Denis). Verder één op de tramsporen; op het magasin van den Handel op de kaai; verder 'n torpelle voor De mulder Vanhoutte's huis en nog enige anderen, waarvan er 'n viertal niet ontploften. Brandbommen kwamen terecht in de Hoogstraat en Kerkstraat waar de apotheke Amery uitbrandde. Nogal stoffelijke schade onze ruiten stuk en 'n viertal deuren en vensters geforceerd.

Dooden: 1 oude man + 1 Duitsch soldaat op wacht.

+ Wilfried Filliaert

Hier eindigt het handschrift van Wilfried Filliaert. Duiding en achtergrondinformatie omtrent de meidagen van 1940 kan de lezer terugvinden in o.a. '1940 – dagboek van een politiek conflict' (Luc Schepens - Lannoo 1970), 'Mei 1940- de 18 daagse veldtocht in woord en beeld' (Peter Taghon - Lannoo 2010), 'Mei 1940 – België op de vlucht' (Misjoe Verleyen en Marc De Meyer - Manteau 2010) en 'Onder vuur – de Westhoek in de tweede wereldoorlog' (Wilfried Pauwels en Carlos Van Louwe - De Klaproos 1993).

L. Filliaert

Grasduinen in het archief

MET DE STADSKAS OP DE LOOP

(vervolg en slot)

We zijn in Brugge 1725 en in het archiefdossier nr. 282 gaat het onderzoek verder.

De volgende morgen om 9 uur geen Coppieters te zien; om 10 uur gaat du Vivier kijken op de Burg en

treft schepen Bouckaert aan die zegt: *“Wil je nu wat weten, mon ami, de pastoor van de Potterie vertelt mij juist dat Coppieters gisterenavond langs de Damse vaart direkt naar Sluis gereden is; zouden wij niet beter pater capucyn Coppieters verwittigen?”*. *“Wij daarheen,”* gaat du Vivier verder, *“de pater trok nogal ogen, en dan deden we hetzelfde bij de cousin, want die had ook niemand gezien.”* Jacobus Verscheure die dagelijks met de barge naar Brugge vaart wordt ook gepolst: *“Zeker Coppieters is meegevaren met de barge op 27 september; hij was beladen met een witachtige gevulde mantelzak, een paar laarzen, een koppel pistolen en een koffer wat al in 't bargekamertje werd geborgen; de koffer was opengesprongen en toen Coppieters geen reserveslot vond aan de Rattevalle, heb ik een spie gemaakt. Zo kon ik even in de koffer piepen en zag in elke hoek een verzegelde zak vol geld. Rond zijn lichaam droeg hij een gordel waarin gouden geld stak dat hij onderweg in de koffer stopte.”*

Wat meer licht over de achtergrond brengt Adriaen Breydel, 65 jaar, ontvanger van de provincierechten te Brugge, die vertelt dat Coppieters niet zo recht in zijn schoenen staat: immers op 28 september staat hij met een schuld van meer dan 1500 gulden, meerdere aanmaningsbrieven werden hem toegestuurd, zelfs de deurwaarder, maar alles tevergeefs.

Zeker nu we weten dat de vogel is gaan vliegen. Maar in Brugge spit men nog verder. Theresia Geeraerts die er met haar man Jan Verhelst hotel *“In de Coornbloem”* uitbaat kan ook wat vertellen. *“Zeker ken ik Coppieters, die was hier de 27ste 's avonds aangekomen met de koets van Salomon en vroeg een sjees om direct door te rijden naar Sluis maar er waren geen paarden beschikbaar; hij was gehaast en koetsier Pier Salomon zei dat hij nog paarden had en ze onmiddellijk ging halen.”*

Intussen bestelde Coppieters een pint Bourgognewijn en een Frans brood met boter, liet ook het slot van zijn koffer herstellen en kocht vier schoten kruit en lood. Tussen 17 en 18 uur was de sjees er, hij laadde alles in en zei tot de koetsier: *“Trek de gordijntjes dicht want 't is koud en rij langs de Carmers en de Duynen.”* *“En onder ons gezegd,”* besluit Theresia, *“hij leek me nogal opgewonden.”* Koetsier Jan Barvoet kan ook van nut zijn. Hij wordt opgeroepen en vertelt in detail: *“Ja meneere, aan de Scheepsdalebrug nam ik drie heren op die van de barge kwamen Twee van hen stapten uit aan “De Arend” en de jongste vroeg mij door te rijden naar “De gouden Appel”, waar hij een sjees bestelde. Daar de waardin niet over paarden be-*

schikte, heb ik de mijne opgehaald. Rond 18 uur werd alle bagage ingeladen, maar de pistolen stak hij achter zijn rug. Om 20 uur waren wij te Bekaff aan de Sluisvaart. Niet helemaal gerust wendde ik voor, dat de weg er slecht was en of we niet beter hier logeerden. Alles werd in de logeerkamer geborgen. In de gelagkamer vroeg een beenhouwer of dat niet Coppieters was, maar dat wist ik niet; toen hij het zichzelf vroeg, bleek dit juist. Van mijn verhoopte nachtrust kwam ook niet veel in huis. Want tussen 3 en 4 uur moest ik er al uit om de paarden rijklaar te maken en rond half vijf de baan op. Een half uur later aan 't fort van Sint-Donaas hield een schildwacht ons tegen."

"Halt ! Vanwaar en waarheen?" "Van Brugge naar Zeeland," antwoordde ik, maar hij eiste drinkgeld zo niet moesten we een uur wachten. Coppieters betaalde dan maar en toen reden we tot aan de oversteek waar alles werd afgeladen en de rekening vereffend. Hij vroeg mij nog of er schepen naar Zeeland vaarden en 'k stelde hem gerust: "Voor 6 of 7 gulden vind je altijd wel iets."

Wie twijfelt nu nog aan de bedoelingen van de trefzaker?

Een laatste getuige doet er nog een schepje bovenop. Cornelis Bloos, schipper, verklaart dat de 28ste circa 7 uur, een jonge heer hem vraagt over te brengen van Sluis naar Vlissingen, *"Wat ik voor 4 ½ rijksdaalders aanvaardde."* Hoe hij eruit ziet? Bloos heeft een scherp oog en debiteert: *"26 à 27 jaar, vol van tronie met bleuzende kaken, spreekt op zijn Vlaams met gemene stem, een hoed met zilveren boord, een blonde pruik met een burse daaraan, een bruinachtig laken pak en mantel, een paar laarzen aan de benen, een paar pistolen in de gordel; verder een gesloten koffer met vel overdekt, een mantelzak van grijs laken, een wandelstok met zilveren knop en een degen met zilveren gevest."* Kan het nauwkeuriger? *"Hij vertelde mij : gisteren vertrokken uit zijn woonplaats Nieuwpoort, via Brugge gelogeerd in Bekaff en zowat twee uren moeten wachten aan de poorten van Sluis, en informeerde hoever het was van Rotterdam tot Den Haag en van Den Haag tot Breda. Bij aankomst toen hij betaalde zag ik een grote gouden beurs met een klomp goud wel een vuist dik. Alle bagage werd overgeladen op de wagen voor Middelburg en ik bleef kijken tot ze vertrokken."*

Weg dus Ferdinand, weg stadskas, weg provincie-rechten. Stille. Doek valt !?

Voorlopig wel, want in 1735 vindt men de naam Ferdinand Coppieters op de lijst der cadetten van de Koninklijke wacht van Z.M. de koning van Spanje. Hij is dan 37 jaar. In Madrid huwt hij señorita Isabella de Tabar Mansana. Zij krijgen een zoon

Francis-Xavier die later cadet is bij het Waals infanterieregiment van Brabant in 1761, deelneemt aan de veldtocht in Portugal in 1762, goed genoteerd staat en voorgedragen wordt voor promotie. In de beoordelingsnota staat dat hij de zoon is van een onderofficier.

Ferdinand laat niets meer van zich horen. Was zijn buit opgesoupeerd? Of eerder omgezet in realen en gouden peseta's, en lag hij op het strand van Benidorm de invasie voor te bereiden van vele Vlamingen die 250 jaren later zouden arriveren?

H. Boydens

Epiloog

De laatste levensjaren van vader Abraham Coppieters waren niet alleen overschaduwed door het avontuur van zoon Ferdinand, hij had nog een zware rekening openstaan bij de stad Nieuwpoort voor werken die waren uitgevoerd aan de grote brug.

Abraham was Ontvanger van de versterkingen te Nieuwpoort en weigerde die som te betalen want: men had hem niet geraadpleegd en de rekening was té hoog. Er waren slechte planken (planches pourries) gebruikt van een scheepsafbraak om de brug te herstellen.

Toen Abraham te Brussel zijn rekeningen kwam indienen, bij zijn broer Jean-Baptiste in juni 1728, is hij plots gestorven.

Aan zijn weduwe, die achterbleef met acht kinderen, werd een rekening van 2000 gulden gepresenteerd in september. In oktober klaagde de weduwe aan, dat ze nog geen kwijting had ontvangen voor de genoemde 2000 gulden, die gestort waren aan de stad Nieuwpoort op 5 september 1726 door Ferdinand Coppieters (!!).

Was het Ferdinand zelf geweest die de som heeft gestort, of was zijn vader dan toch als garant gaan optreden ??

De betwisting sleepte nog zes jaar aan nà het overlijden van Abraham!

En intussen werden zijn functies van Ontvanger van de versterkingen en Ontvanger van de poortrechten respectievelijk ingenomen door Louis en Joseph Coppieters: twee van zijn zonen.

G. Demerre

Sint-Joris

DE VOETGANGERSBRUG

In 1643 werd de bocht van de Oude IJzer vervangen door een rechthoekig kanaal. Door de bouw van dit kanaal werd Sint-Joris in 2 gesplitst en moesten de

bewoners van het poldergebied, wilden zij het dorp (gemeenteschool, school, kerk) bereiken, een omweg over de gemeente Mannekensvere (Uniebrug) of over Nieuwpoort maken.

Voor 1914 werd dit ongemak enigszins verholpen door een overzetsdienst, ingericht ter hoogte van de Schoolstraat, aan de herberg 'De Overzet', in de volksmond 'Het schuitekot' genoemd.

Bij raadplegingen van verschillende kaarten, blijkt dat die overzet er na 1883 moet gekomen zijn.

Na WO1, op de gemeenteraadszitting van 18 november 1922, komt deze kwestie terug aan bod. Door de slechte financiële toestand van dat moment worden de plannen terug opgeborgen.

Na nog een paar uitstellen wordt uiteindelijk op 16 april 1929 het plan ontworpen voor de voetbrug door Ingenieur Regnier uit Gent. Aannemer Kamiel Monbaliu uit Brugge mocht ze bouwen.

Op 30 oktober 1930 is de voetbrug voltooid en werd ingezegend door toenmalig Pastoor Arthur Debie.

Volgende spreuk werd aangebracht :

"POLDERBRUG
IJZERSBRUG
WEES STEEDS EEN VOORSPOEDSBESTAND
VOOR DORP EN OVERKANT"

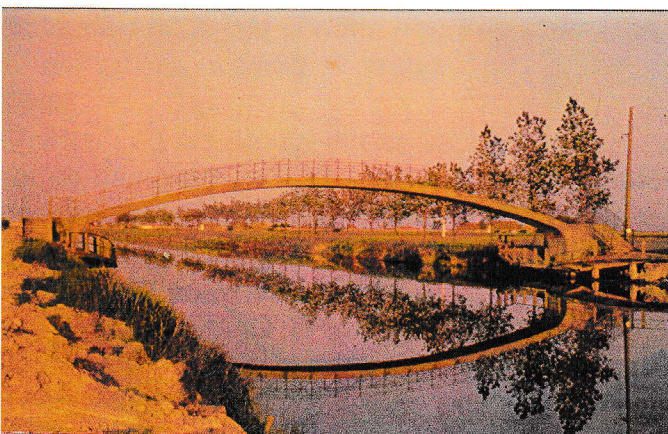
Nauwelijks 10 jaar na het voltooiën der brug op 28 mei 1940, wordt dit kunstwerk door de Engelse Genietroepen in de lucht geblazen.

Alleen de voetstukken bleven staan.

In 1951 (terug na uitstel) worden uiteindelijk de werken van de nieuwe brug voltooid door aannemer Soetaert uit Oostende – Pastoor Sanders mocht de brug terug inzegenen.

Daar stond volgend opschrift :

"POLDERBRUG
HERBOUWD 1950"

Deze brug is in 1972 afgebroken

Letterlijk

OP HET KERKHOF

Den heere ende weth. der stede ende port van Nieuport verbiedt aen de jongens ende alle andere persoonen van op het kerckhof te schieten, catsen, tuijsschen ofte andersints te spelen, aldaer vuijligheijt te leggen, met steenen te smijten, peirden, coeijen ofte diergelijcke beesten te laeten loopen, de boomen jn eeniger manieren te behinderen, ofte eenige andere diergelijcke dertelheijden te bedrijven, respectivelick op de boete van drije ponden ofte ses ponden pars, ende breeder als vermeldt bij d'ordonnantie van den 22en octobre 1753, waertoe jn alles, uijt carthede, gerefeert wort.

Tot d'executie van alwelcken, boven d'officieren deser stede, oock geautoriseert worden d'heeren hoofman ende regierders van de kercke, alsmede hemlieden coster, ende om de jongens; op het fait van contraventie betraepende (avieshalvens jeder van hun geloof sal worden op sijnen eedt) selfs vast te nemen ende doen vast nemen, ende die te houden jn de kerckecaemer, ofte andere bequaeme plaetse aldaer, mitsgrs. de selve t'eijnden dies aenstondts door den heere bailliu ofte anderen officier te doen bewegen jn de cage onder den trap van d'halle, behoudens danof ten selven dage d'advertentie doende aen den heere Burgmeester van den commune ofte anderen presidde-rende wethouder jn sine absentie, om ter , eerste wethsvergaerdinge, danof aen de weth rapport ghedaen te worden. Actum ende geresolveert jn caemer 17 decembre 1759.

*Toirc. als raedt pensionaris onderteeckent
f:J:De Brauwere*

Gepubliceert ten bretesque present d'heeren Joannes Josephus Van den Berghe ende Frans Louis Joseph Bernhard De Brauwere schepenen, mitsgrs. den princelicken officier Anselmus De Graeve desen 18en Decembre 1759.

*Toirc. als Raedt pensionaris ondt. f:J:De Brauwere
Mijne Heeren hoofdman ende Regierders vande kercke*

Sende UL dese copie van d. orde. Politique door d'heeren van het Magistraet, volgens UL versoeck, eergisteren geëmaneert ende gisteren gepubliceert, teneynde ende effecte alsdan by gedregen ende blyve hier oprechtelick

Mijn Heeren

*DW Dienaer
f:J: De Brauwere*

transcriptie G.D. met commentaar

tuijsschen = dubbelen

drije ponden > pond Tournois (Tours) = 2 ponden
Paris (Paris)

kerckecaemer = er stond een gebouwtje in de
zuid-west hoek van het kerkhof

misgrs > mitsgaders = eveneens

cage > kooi: er was een kleine noodgevangenis
voor tijdelijke opsluiting onder de trap. Soms wer-
den daar ook loslopende honden in opgesloten ...

toirc. > t'oirconde = ten ore verteld > meegedeeld

F:J:De Brauwere (1705-1781) François Jacques

ten bresque = openbaar uitgehangen, afgeroe-
pen op de pui van het stadhuis

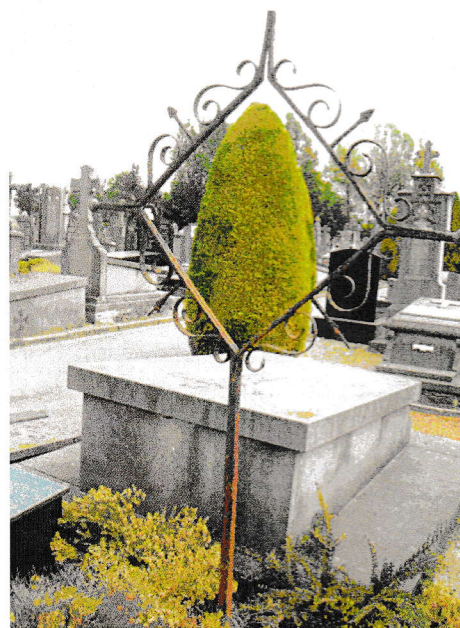

cus, Ludovicus lid van de "Edele Gilde van St.-Joris"
(boogschutters), wat de aanwezigheid van pijlen op
het kruis* uitlegt.

De symbolen van deze gilde, die in het kruis ver-
werkt waren en het familieopschrift, zijn verdwenen.
Het middenstuk van het kruis werd in 1987 te Brus-
sel in herstelling gebracht en het geheel werd nadien
beschermd door de stad Nieuwpoort. Afstammelin-
gen zijn ons in dit verband nog enige toelichting ver-
schuldigd.

Tot Wereldoorlog I was er voor burgemeester Fran-
ciscus de Brauwere een gedenkplaat in de Nieuw-
poortse Onze-Lieve-Vrouwekerk.

F. Lox

Kerkhof Nieuwpoort

Op het stedelijk kerkhof te Nieuwpoort vinden we
ter hoogte van blok 10 een oud, ijzeren kruis ter
herinnering aan de rustplaats van **Franciscus
Ludovicus de Brauwere** geboren te Nieuwpoort
op 14 maart 1733 en er overleden op 17 oktober
1811. Hij was de zoon van Franciscus Jacobus
(1705-1781, eerste raadpensionaris en griffier) en
van Isabella Clara Antonia Coudelier (1709-1741)
en tevens kleinzoon van de Nieuwpoortse burge-
meester Franciscus Ignatius de Brauwere (1684-
1728).

Hij had rechten gestudeerd en was notaris te
Nieuwpoort. Daarnaast oefende hij vele belang-
rijke functies uit op plaatselijk, gewestelijk en nati-
onaal vlak. Hij was o.a. schepen en daarna burge-
meester van de stad, gedeputeerde bij de Staten
van Vlaanderen, raadsheer van de prins van Thurn
& Taxis, directeur van de postdienst te Nieuwpoort.
Zoals zijn grootvader en zijn vader werd Francis-

Colofon

Redactieadres:

Vrienden van het Patrimonium
p/a Kaai 50 – 02/04 – 8620 Nieuwpoort
Verantwoordelijke uitgever G. Demerre
Canadalaan 61 - 8620 Nieuwpoort

